

Υπερυγρόφοβες επιφάνειες

Περικλής Παπαδόπουλος

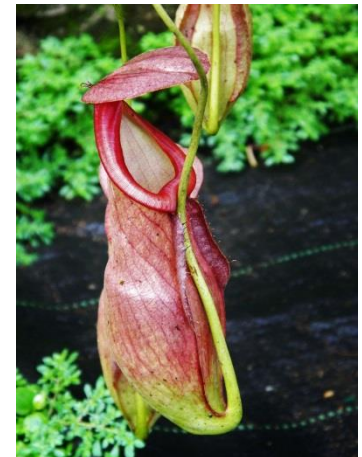
Βιομιμητικά υλικά

- Φαινόμενο φύλλου λωτού
  - σχεδόν σφαιρικές σταγόνες

- Ελαιόφοβα κελύφη εντόμων
  - springtail, κολλέμβολα

- Ολισθηρές επιφάνειες σαρκοβόρων φυτών
  - Νηπενθές

Αέρας κάτω από σταγόνες

- Υδρόφοβο φύλλο λωτού
- Μικρές προεξοχές, φυτικό κερι

Koch K., Barthlott W. *Phil. Trans. R. Soc. A* (2009) 367, 1487-1509

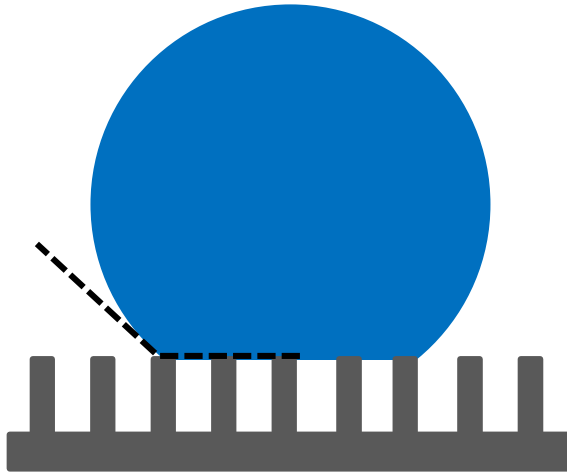
Bhushan B. *et al.*, *Phil. Trans. R. Soc. A* (2009) 367, 1631

Σκοπός της έρευνας

- Σταθεροποίηση της υγροφοβικότητας έναντι
  - διείσδυσης λόγω πίεσης
  - συμπύκνωσης ατμών
  - μηχανικής καταστροφής
- Εξέλιξη επιφανειών που είναι αποτελεσματικές και σε υγρά πολύ χαμηλής επιφανειακής τάσης $\gamma < 20 \text{ mN/m}$
  - δεν υπάρχει φυσική επιφάνεια
- Εφαρμογές: αυτοκαθαριζόμενες, αντιπαγωτικές & αντιβακτηριδιακές επιστρώσεις, μείωση αντίστασης ροής σε σωλήνες, μεμβράνες ανταλλαγής αερίων

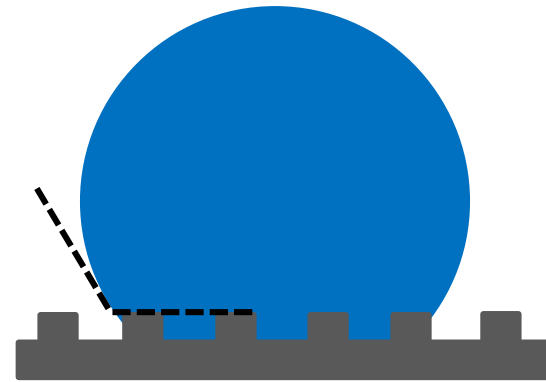
Δύο ανταγωνιστικές καταστάσεις διαβροχής

Cassie & Baxter 1944

Μεγάλη γωνία συνεπαφής
Μικρή υστέρηση
Έυκολη απομάκρυνση
Συνήθως μετασταθής ή ασταθής

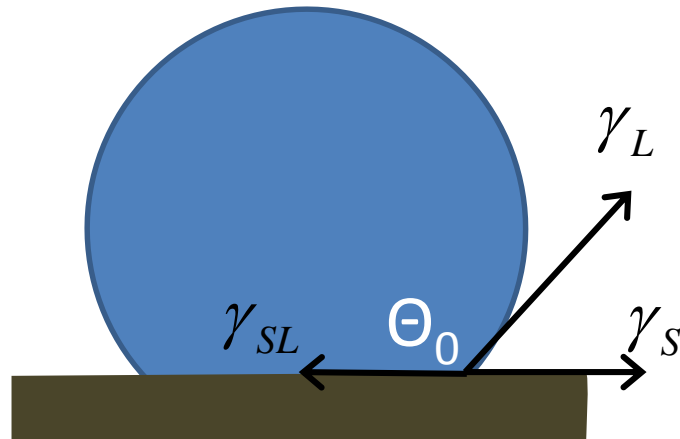
Wenzel 1936

Μεγάλη υστέρηση
Τουλάχιστον μετασταθής
πάντα σταθερή για λάδια

Γωνία συνεπαφής (λεία επιφάνεια)

- Χαρακτηρίζει τις ιδιότητες της επιφάνειας
- Ισορροπία στη γραμμή συνεπαφής 3 φάσεων
- **Εξίσωση Young:** $\gamma_L \cos \Theta_0 = \gamma_S - \gamma_{SL}$
- Η γωνία εξηγεί όλη τη θερμοδυναμική;

Γωνιόμετρο

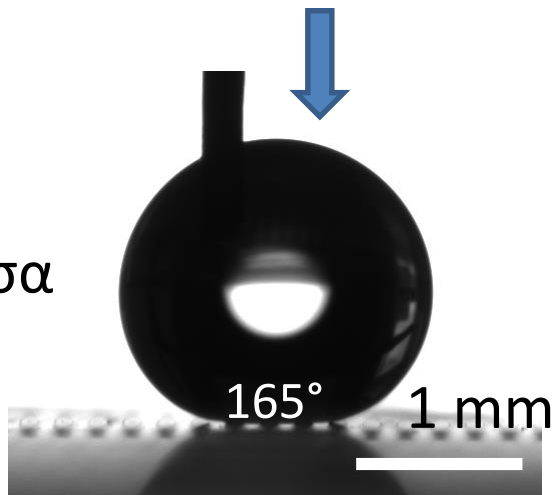
- Γωνία συνεπαφής, υστέρηση
- Επιφανειακής τάσης

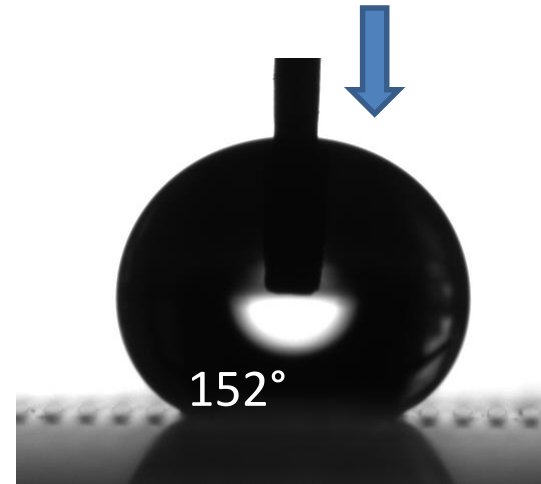
Μακροσκοπική γωνία συνεπαφής

Cassie

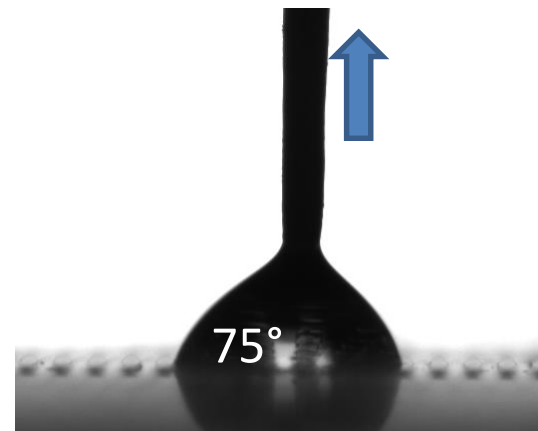
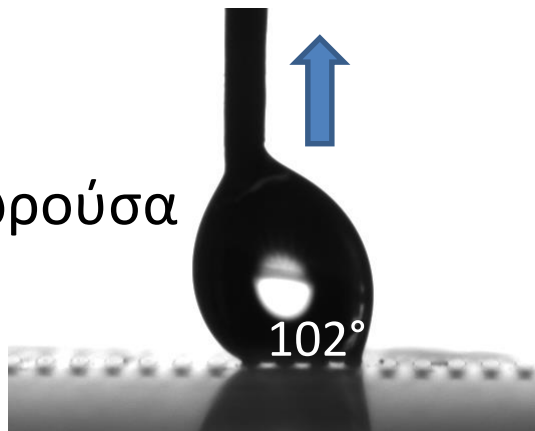
προϊούσα

Wenzel

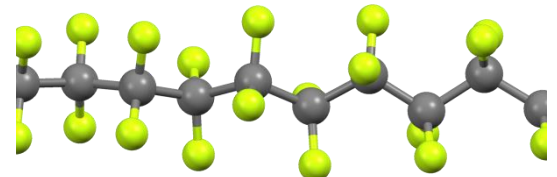
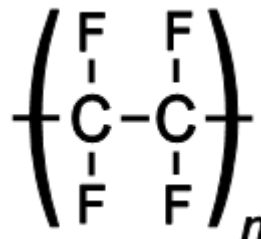
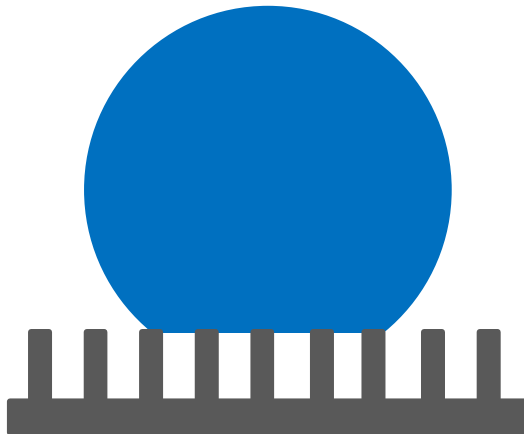
οπισθοχωρούσα

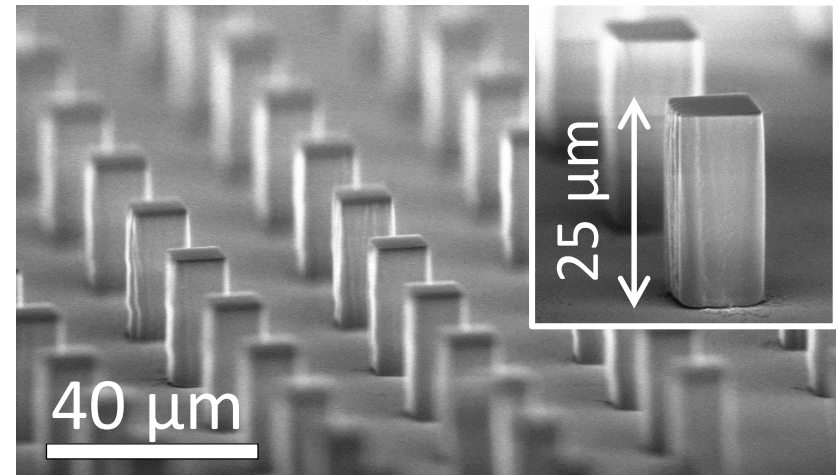
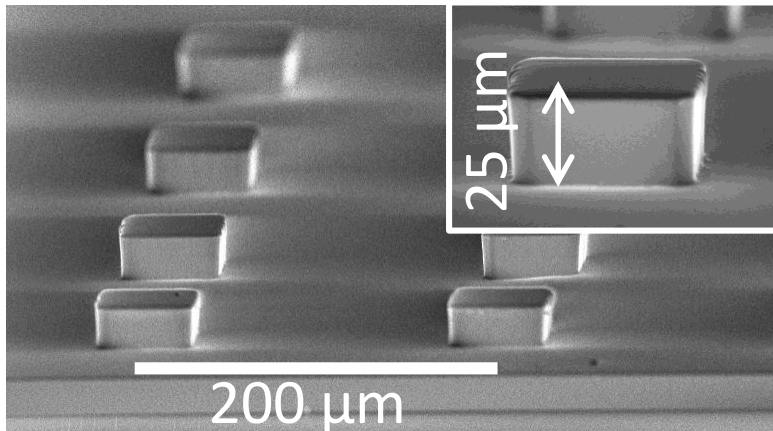
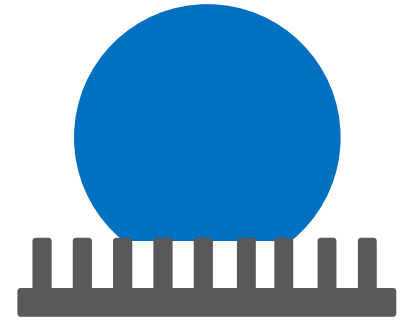
Έρευνα: μοντέλα

- Προεξοχές από κατακόρυφους στύλους
- Μικρή επιφάνεια επαφής υγρού – στερεού
- Χημική επεξεργασία επιφάνειας
  - φθοριωμένα ολιγομερή / πολυμερή
  - αλκυλομάδες
  - σιλικόνες

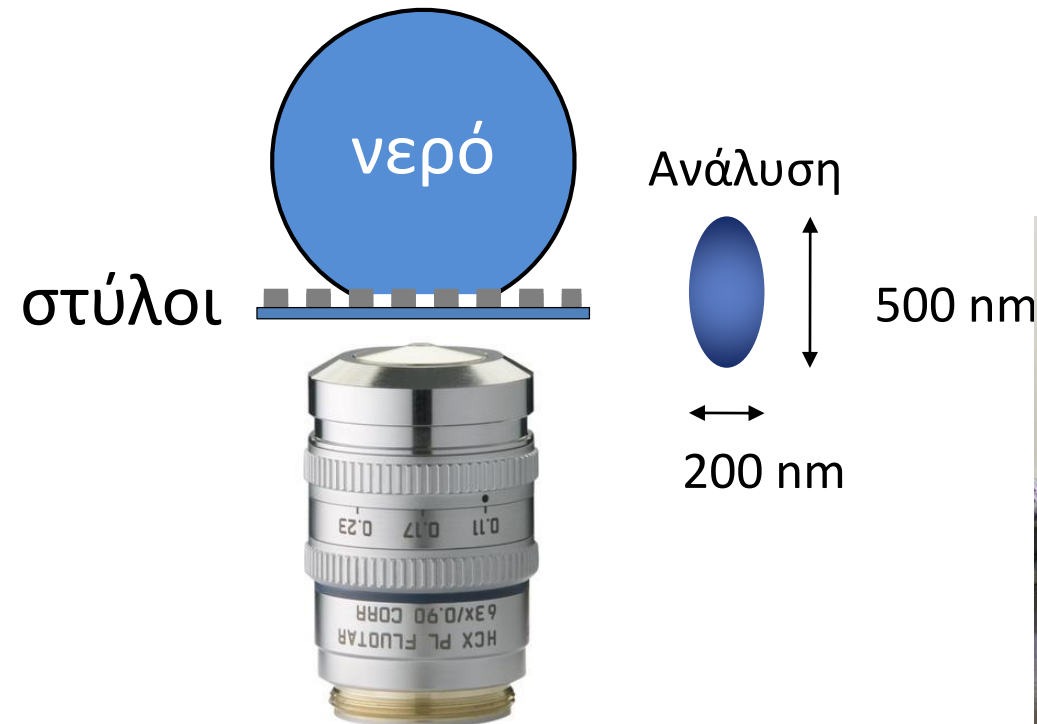
Καθορισμένη τραχύτητα

- Φωτολιθογραφία
- Μεταβαλλόμενη γεωμετρία

Συνεστιακή μικροσκοπία

- Τρισδιάστατη δομή
  - Ανακλάσεις από διεπιφάνειες
  - Φθορισμός από βαφές σε νερό και στερεό

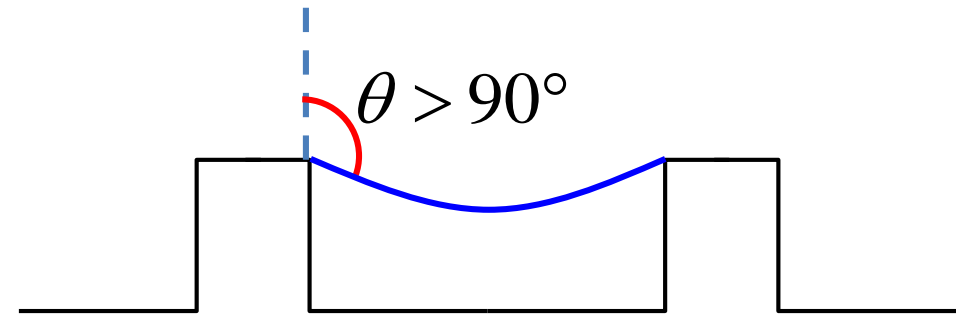
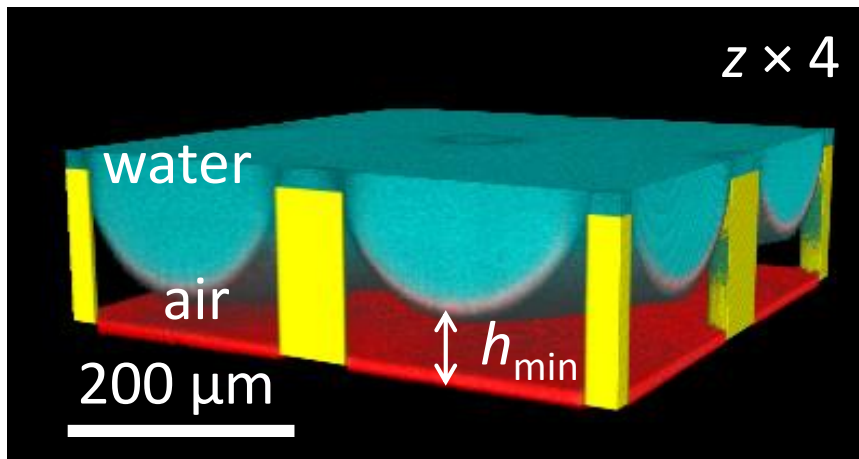
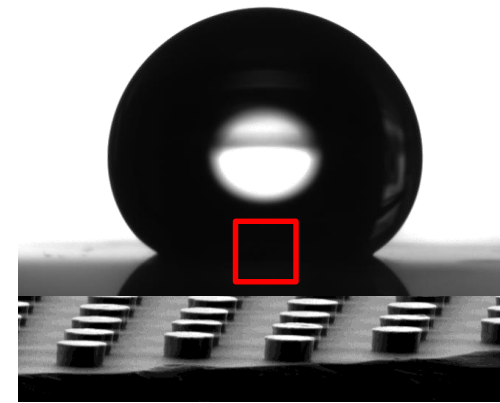

Συνεργάτις: Σοφία Μπέλλου, ΙΒΕΙ

Διεπιφάνεια νερού – αέρα

- Καμπύλη

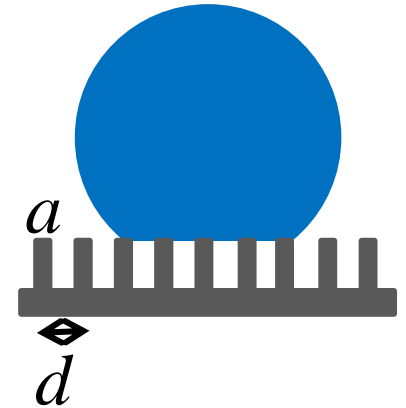

Στύλοι, νερό, ανάκλαση

- Πόσο σταθερή είναι η κατάσταση Cassie;

Βέλτιστη δομή

- Για μεγάλη γωνία συνεπαφής
μικρό κλάσμα στερεού a^2/d^2
- Για μεγάλη κρίσιμη πίεση
μεγάλο a/d^2
- Και τα δύο ταυτόχρονα: νανοδομές

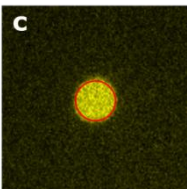
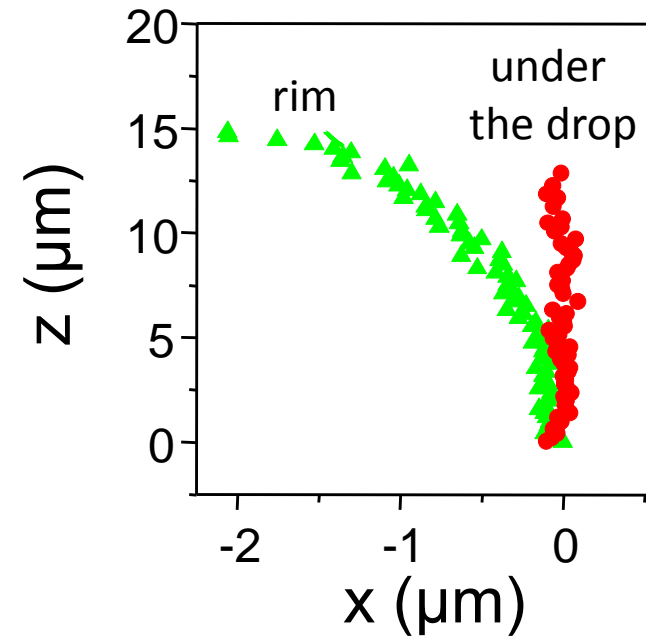
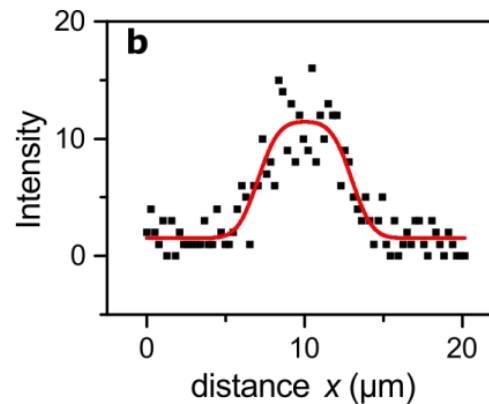
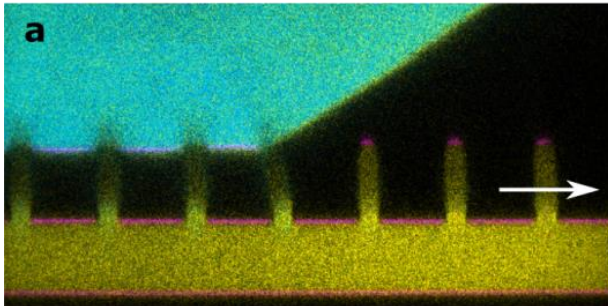

N. Tret'yakov, P. Papadopoulos, D. Vollmer, H.-J. Butt, B. Dünweg, and K. C. Daoulas, J. Chem. Phys. **145**, 134703 (2016).

H.-J. Butt, D. Vollmer, and P. Papadopoulos, Adv. Colloid Interf. Sci. **222**, 104–109 (2015).

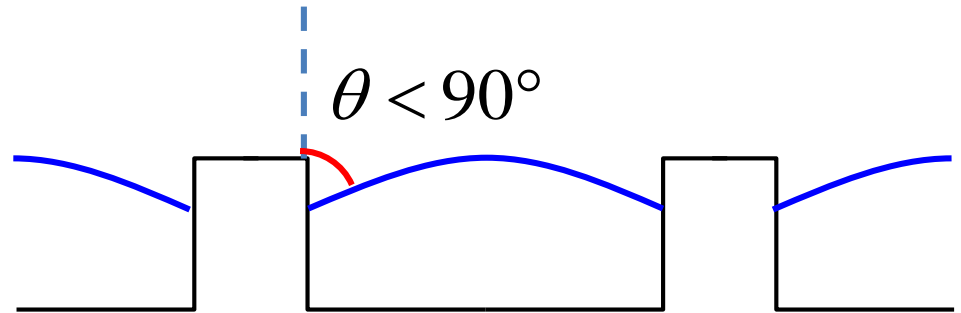
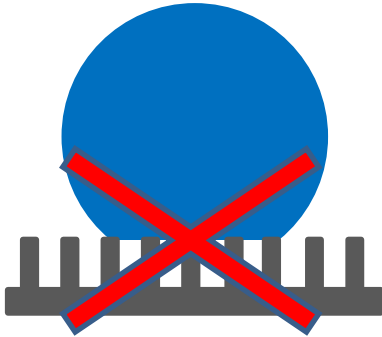
Έυκαμπτες προεξοχές

- Αλλαγή σχήματος προεξοχών
- Βελτιώνεται η σταθερότητα και η γωνία συνεπαφής

Υπερυγρόφοβες επιφάνειες

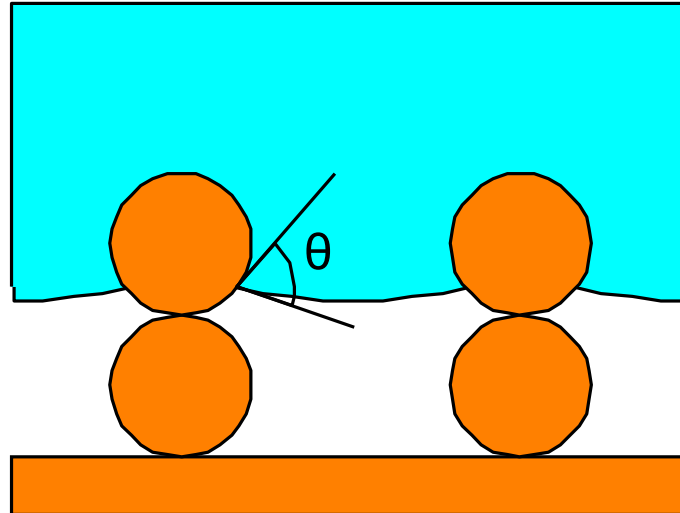
- Πρόβλημα: σε κάθε λεία επιφάνεια $\theta > 90^\circ$ για κάθε «έλαιο»

- Υπάρχουν όμως ελαιόφοβα έντομα

Νανοσωματίδια

- Π.χ. αιθάλη, ή fumed silica
  - μπορεί να γίνει υδρόφοβο με φθοριωμένα πολυμερή

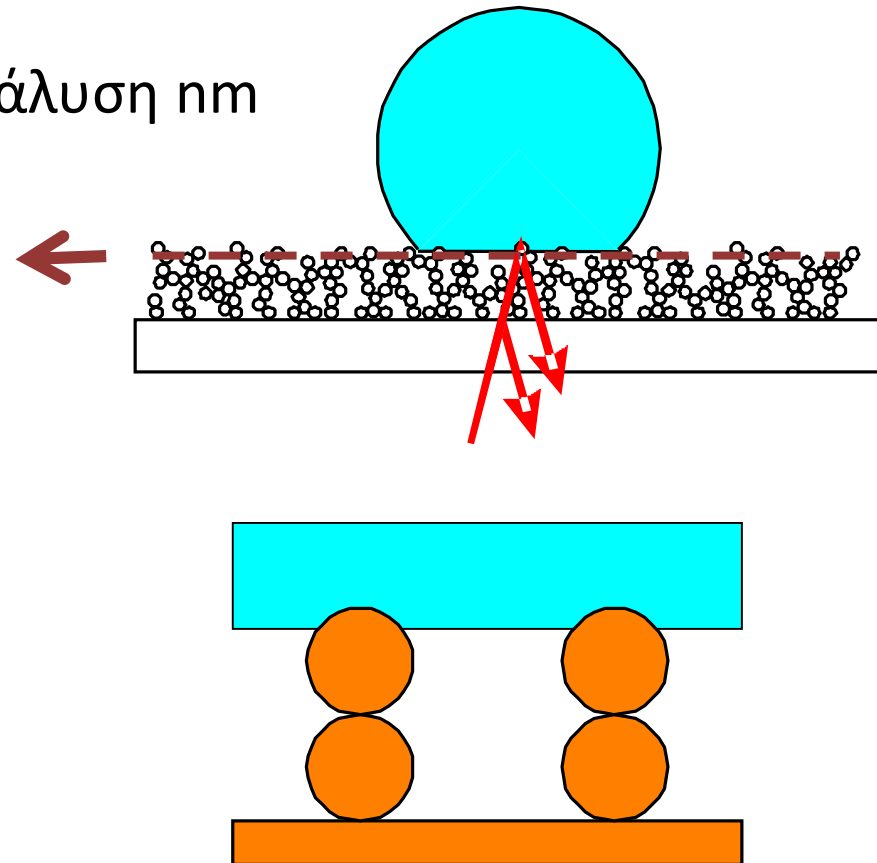
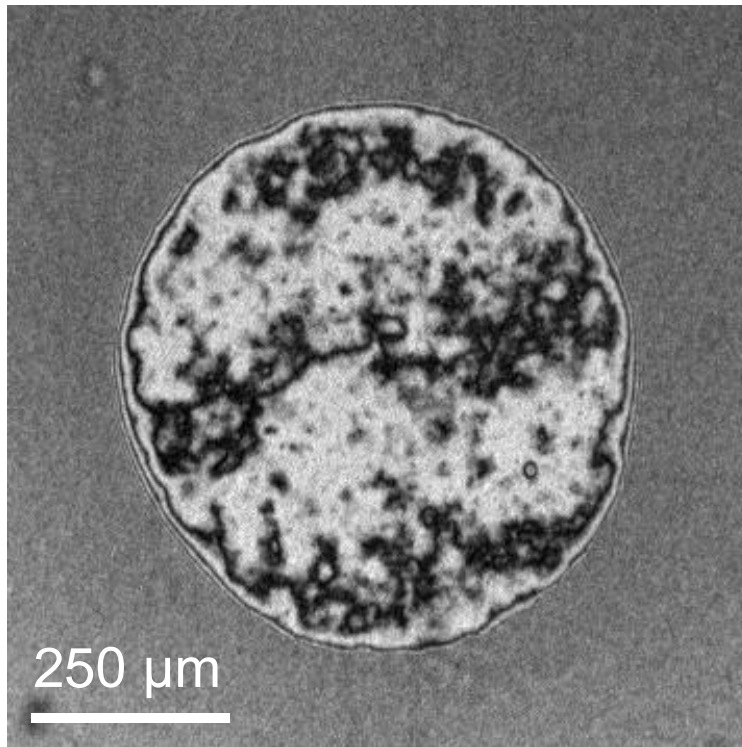

Λιγότερο σταθερή Cassie
Εύκολη κατασκευή

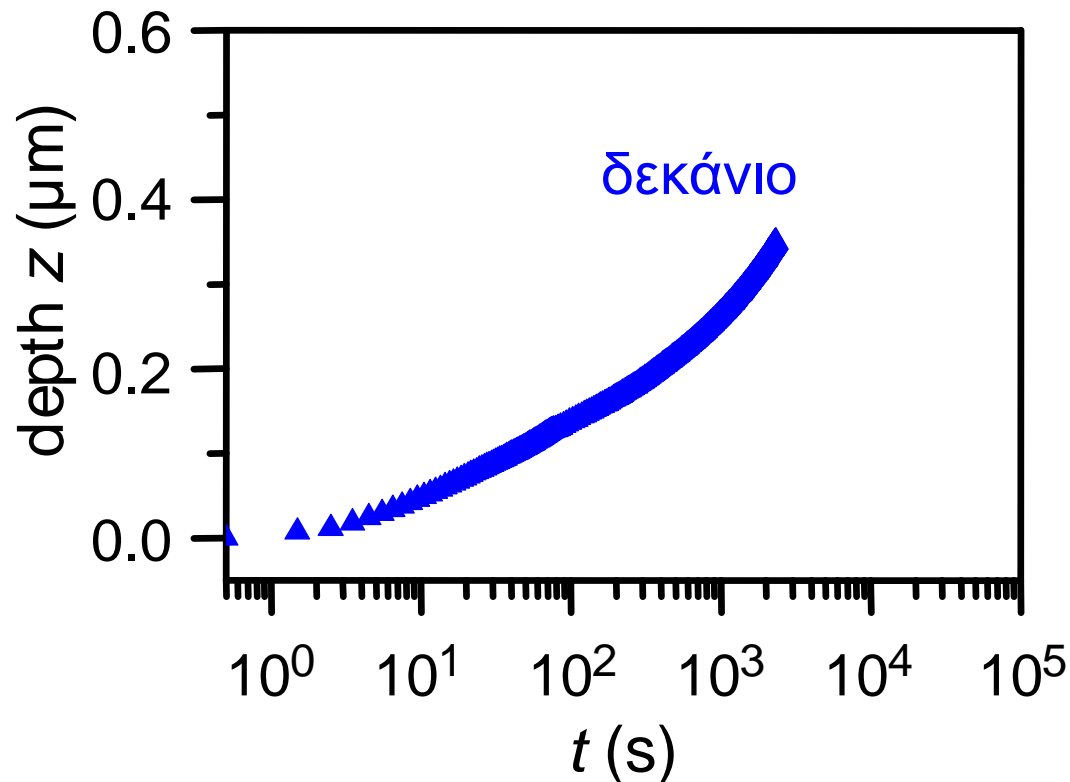
Νερό

- Μικροσκοπία συμβολής
  - confocal με άλλες ρυθμίσεις
  - ανάστροφο μικροσκόπιο
- Βάθος διείσδυσης υγρού με ανάλυση nm

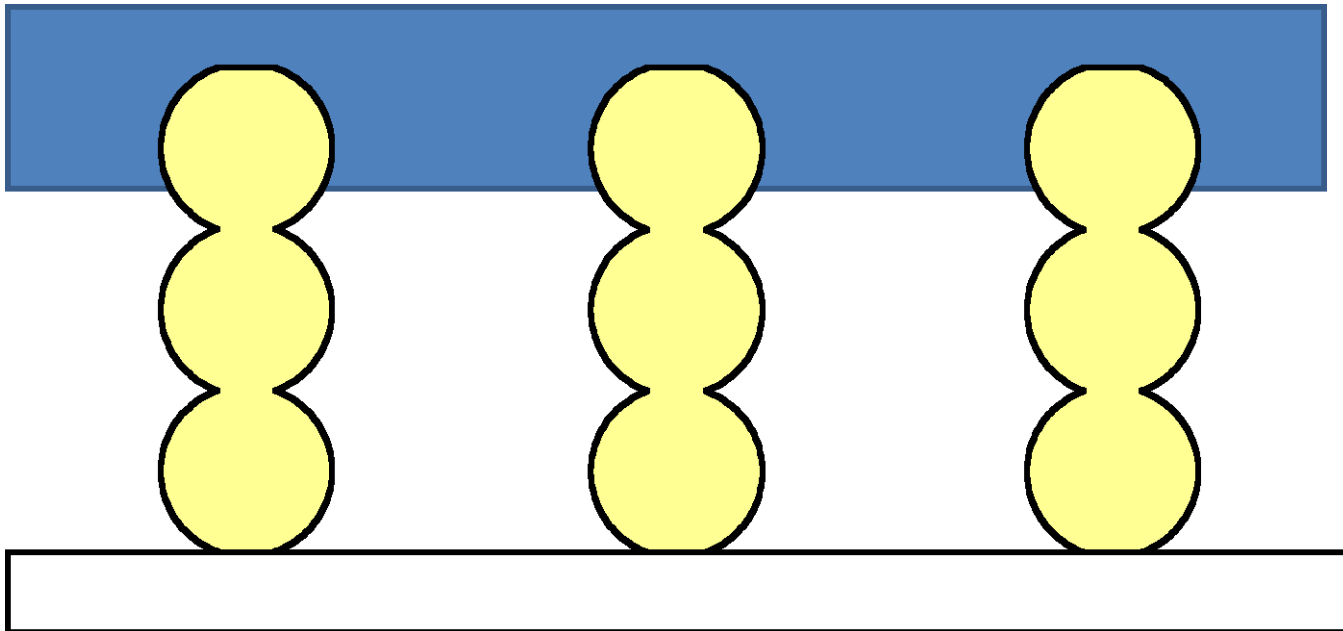
Μακροπρόθεσμη σταθερότητα

- Βάθος που αντιστοιχεί σε αρκετά νανοσωματίδια

Γιατί δεν είναι σταθερή η κατάσταση Cassie;

- Το ενεργειακό φράγμα είναι της τάξεως $\sim 100 k_B T$
- Ανάλογο του μεγέθους των προεξοχών

Συμπεράσματα

- Οι υπερυγρόφοβες επιφάνειες χρειάζονται «κρεμαστές» προεξοχές
- Νανοδομές για μεγάλη κρίσιμη πίεση
- Ανοιχτά ερωτήματα
  - Διαφορετικές ιδιότητες διαβροχής σε κλίμακα nm;
  - Ποιες είναι οι μικρότερες χρήσιμες διαστάσεις;
  - Πώς μπορεί να βελτιωθεί η μακροπρόθεσμη σταθερότητα;